

Ammuen dagiti Pudno Maipanggep iti Sarut (TB)

Ti panangawat iti TB ket makatulong tapno masaluadam ta bagim, ti pamiliam, ken ti komunidadmo

Ti sarut (TB) ket narikut a problema iti salun-at ken masansan a di nasayaat a maawatan. Mabalín nga agbiag ti TB iti uneg ti bagim iti adu a tawen nga awan ti sintomas. Maawagan daytoy kas saan nga aktibo a TB wenno latent nga impeksion ti TB. Posible nga agbalin nga aktibo a sakit a TB ti saan nga aktibo a TB iti aniaman a tiempo ken pakaigapuan tapno agsakitka. Mapatta-patta nga agpatingga iti **13 milyon a tattao iti Estados Unidos ti agbibigang nga addaan iti saan nga aktibo a TB**, a no saan a maagasan ket agbanag nga aktibo a sakit a TB. Ammuen dagiti pudno ken saludsodem iti mangipapaay ti pannaripato ti salun-atmo ti maipapan iti panagpaeksamen para iti impeksion ti TB.

PUDNO:

Dagiti mikrobio ti TB ket mabalín nga agtalinaed a saan nga aktibo iti bagi ti maysa a tao iti adu a tawen nga awan ti sintomas ken posible nga agbalin nga aktibo iti aniaman nga oras.

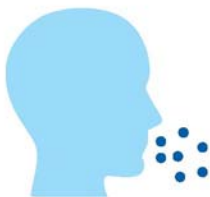

No mapanunot ti kaadduan a tattao ti TB, sumrek iti panunotda ti maipanggep kadagiti sintomas a kas iti panaguyek ken narigat a panaganges. Idinto nga agpayso daytoy para iti aktibo a sakit a TB, dagiti tattao nga addaan iti saan nga aktibo a TB ket awanan iti aniaman a sintomas ken saan a masakit ti “panagriknada”. Ti laeng wagas tapno masigurado no addaanka iti saan nga aktibo a TB ket ti panagpaeksamen.

No saan a maagasan, 1 iti 10 a tattao nga addaan iti saan nga aktibo a TB ti agsakitto iti aktibo a sakit a TB, a mabalín a maiyakar iti dadduma ken mabalín a makapatay. Ti peggad a maaddaan iti aktibo a sakit a TB ket nangatngato kadagiti tattao nga addaan iti nakapsut a resistensia ti bagi wenno dagiti addaan iti diabetes, kanser, ken HIV.

PUDNO:

Dagiti mikrobio ti TB ket maiwaras manipud iti maysa a tao agturong iti sabali babaen iti angin.

Maiwaras dagiti mikrobio ti TB babaen iti angin no aguyek, agsao, wenno agkanta ti maysa a tao nga addaan iti aktibo a sakit a TB. Mabalín a malang-ab dagiti asideg a tattao dagiti mikrobio ti TB ken maimpeksionda.

Ti TB ket **SAAN** a maiwaras babaen iti:

- panagbibinnulod iti sipilio
- panangiggem kadagiti abbong ti katre wenno kasiliyas
- katay manipud iti panagbinnisong
- pannakikaan, pannakiinom, wenno panagbibinnulod iti alikamen
- pannakialamano

Nalaka nga agwaras ti TB kadagiti tiempo a pannakilangen iti maysa a tao nga addaan iti aktibo a sakit a TB kas iti maysa a kameng ti pamilia, gayyem, wenno katrabahoan.

PUDNO:

Mabalinka a makaala ti TB uray pay no nabakunaankan.

Maysa kadagiti kadawyan a mito ket masaluadanka manipud iti TB no naikkanka iti bakuna iti TB (pagammo pay a kas bacille Calmette-Guérin wenno BCG a bakuna). Ngem ti pudno, kumapsut ti proteksion ti bakuna iti TB iti panaglabas ti tiempo.

No nakaawatka ti bakuna iti TB, ibagam iti mangipapaay ti pannaripato ti salun-atmo, aglalo no agpapaeksamenka para iti impeksion ti TB.

PUDNO:

Uray pay no natingitingkan para iti TB bayat ti proseso ti imigrasionmo, mabalin nga addaanka iti saan nga aktibo a TB ken di mo ammo daytoy.

Kadawyan ti TB iti intero a lubong, ngem no naiyanakka iti Asia, Africa, wenno Latin America, nangatngato ti posibilidad a makaalaka iti impeksion ti TB gapu ta ad-adu daytoy kadagitoy a rehion. Iti panagkuna ti sumagmamano a tattao, gapu ta natingitingdan bayat ti proseso ti imigrasionda iti Estados Unidos, awan ti TB da. Ngem, agingga idi 2019, nageksamen laeng dagiti eksaminasion ti imigrasion iti aktibo a sakit a TB. Mabalin nga addaanka iti saan nga aktibo a TB ngem di mo ammo daytoy.

Nasurok 80% ti tattao nga agsakit iti aktibo a sakit a TB iti Estados Unidos iti kada tawen a maigapu iti saan a maag-agasan a saan nga aktibo a TB, a mabalin nga agbanag nga aktibo a sakit a TB mapalabas ti adu a tawen wenno uray pay mano a dekada. Isu a napateg a kapatangmo ti mangipapaay ti pannaripato ti salun-atmo ti maipanggep iti panagpaeksamen.

PUDNO:

Ti saan nga aktibo a TB ket mabalin a maagasan tapno malapdan ti aktibo a sakit a TB.

Uray pay no awan ti sintomasmo iti saan nga aktibo a TB, mabalin a maaddaanka iti aktibo a sakit a TB, a mabalin a maiyakar iti sabali a tao, mabalin a pakaigapuan ti panagsakitmo, ken uray pay ti pannakatay no saan a maagasan daytoy. Adda dagiti pagpilian a panagagas tapno maliklikam ken dagiti ipatpategmo ti maaddaan iti aktibo a sakit a TB ken ti panagsakit.

No addaanka iti saan nga aktibo a TB, napateg a kumpletoem ti panagagasmoo tapno malapdan ti aktibo a sakit a TB. Kapatangmo ti mangipapaay ti pannaripato ti salun-atmo maipanggep kadagiti ag-agasmoo, ken saludsodem ti maipapan kadagiti pamuspusan iti komunidad a mabalin a mangsuporta kenka iti plano ti panagagasmoo.

Irekomentar ti CDC nga agpaeksamen dagiti tattao nga adda ti peggad iti TB. No addaanka iti saan nga aktibo a TB, sidadaan dagiti panagagas a makatulong a mangsaluad kenka ken kadagiti ipatpategmo manipud panagsakit iti aktibo a sakit a TB.

Kapatangmo ti mangipapaay ti pannaripato ti salun-atmo maipanggep iti panagpaeksamen.

Tapno maammuan ti ad-adu pay maipapan iti TB ken no kasanom a saluadan ta bagim ken ti dadduma, bisitaen ti www.cdc.gov/thinktesttreattb